

Oikeustapauskokoelma

Asia C-221/11

Leyla Ecem Demirkan
vastaan
Bundesrepublik Deutschland

(Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburgin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus — Lisäpöytäkirja — 41 artiklan 1 kohta — Standstill-lauseke — Viisumivollisuus jäsenvaltion alueelle pääsemiseksi — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Turkin kansalaisen oikeus tulla jäsenvaltioon vieraillakseen sukulaisensa luona ja vastaanottaakseen mahdollisesti palveluja

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 24.9.2013

1. *Henkilöiden vapaa liikkuvuus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Ulottuvuus — Passiivisen palvelujen suorittamisen kuuluminen palvelujen tarjoamisen vapauden piiriin*

(SEUT 56 artikla)

2. *Kansainväliset sopimukset — ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus — Henkilöiden vapaa liikkuvuus — Sijoittautumisvapaus — Lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohdan standstill-lauseke — Välitön oikeusvaikutus*

(ETY:n ja Turkin välisen assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohta)

3. *Kansainväliset sopimukset — ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus — Henkilöiden vapaa liikkuvuus — Sijoittautumisvapaus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohdan standstill-lauseke — Ulottuvuus — Oikeus tulla jäsenvaltioon palvelujen vastaanottamiseksi (passiivinen palvelujen tarjoaminen) ei kuulu palvelujen tarjoamisen vapauden piiriin*

(ETY:n ja Turkin välisen assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohta)

1. SEUT 56 artiklassa jäsenvaltioiden kansalaisille ja näin ollen unionin kansalaisille annettuun palvelujen tarjoamisen vapauteen kuuluu passiivinen palvelujen tarjoamisen vapaus eli palvelujen vastaanottajien vapaus mennä toiseen jäsenvaltioon käyttääkseen siellä jotakin palvelua ilman, että siirtymistä rajoitetaan. Niinpä matkailijoita, lääketieteellisen hoidon saajia sekä opinto- tai liikematkalla olevia henkilöitä on pidettävä palvelujen vastaanottajina.

(ks. 35 ja 36 kohta)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 38 ja 40 kohta)

3. Brysselissä 23.11.1970 allekirjoitetun lisäpöytäkirjan, joka tehtiin, hyväksyttiin ja vahvistettiin yhteisön puolesta asetuksella N:o 2760/72, 41 artiklan 1 kohdan käsitettä ”palvelujen tarjoamisen vapaus” on tulkittava siten, ettei se käsitä palveluja vastaanottavien Turkin kansalaisten vapautta mennä jäsenvaltioon vastaanottaakseen siellä palvelun.

Tästä on todettava, että yhtäältä assosiaatiosopimuksen ja sen lisäpöytäkirjan sekä toisaalta perustamissopimuksen välillä on eroja, jotka johtuvat erityisesti palvelujen tarjoamisen vapauden ja henkilöiden liikkumisen vapauden välisestä yhteydestä unionissa. Erityisesti on todettava, että lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohdan tavoite ja asiayhteys, johon kyseinen määräys kuuluu, eroavat perustavanlaatuisesti SEUT 56 artiklan tavoitteesta ja asiayhteydestä, johon se kuuluu, ja erot liittyvät muun muassa siihen, voidaanko kyseisiä määräyksiä soveltaa palvelujen vastaanottajiin.

Ensinnäkin on mainittava, että ETY–Turkki-assosiaatiolla toteutetaan yksinomaan taloudellista tarkoitusta, koska sen tarkoituksena on edistää Turkin taloudellista kehitystä. Assosiaatiosopimuksen tarkoituksena ei sen sijaan ole kehittää unionin kansalaisiin SEUT 21 artiklan mukaan sovellettavaan vapauteen rinnastettavan yleisen henkilöiden liikkumisen vapauden mahdollistavia taloudellisia vapauksia. Kyseisessä sopimuksessa, sen lisäpöytäkirjassa tai assosiaation kehittämisestä 19.9.1980 tehdyssä assosiaationeuvoston päätöksessä N:o 1/80, joka koskee yksinomaan työntekijöiden liikkumisen vapautta, ei määrätä henkilöiden liikkumisen vapautta Turkin ja unionin välillä koskevasta yleisestä periaatteesta. Lisäksi assosiaatiosopimuksessa taataan tietyt oikeudet ainoastaan vastaanottavan jäsenvaltion alueella. Niinpä standstill-lauseke voi koskea edellytyksiä Turkin kansalaisten jäsenvaltioihin pääsyyllä tai niissä oleskelulle vain taloudellisen toiminnan harjoittamiseen liittyvänä seurauksena.

Toiseksi on todettava, ettei lisäpöytäkirjan 41 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kaltaisella standstill-lausekkeella sellaisenaan luoda oikeuksia. Kyse on siis määräyksestä, jolla kielletään uusien rajoitusten käyttöön ottaminen tietyn ajankohdan jälkeen.

(ks. 49, 50, 53, 55, 58 ja 62 kohta sekä tuomiolauselma)